

HRVATSKA RIJEĆ

LIST ZAJEDNICE HRVATA U MAKEDONIJI

VELJAČA 2008. g. BR.19

SOBRANIE REPUBLIKE MAKEDONIJE RATIFICIRALO ZAKON O ZAŠTITI PRAVA MANJINA

30. siječnja 2008. godine na sjednici Sobrania Republike Makedonije proglašen je ratificiranim Zakon o sporazumu Republike Makedonije i Republike Hrvatske za zaštitu prava makedonske manjine u R. Hrvatskoj i hrvatske manjine u R. Makedoniji.

Zakon polazi od činjenice postojanja hrvatske manjine u Republici Makedoniji i makedonske manjine u Republici Hrvatskoj, s ciljem da se nacionalnim manjinama omogući najviša razina pravne zaštite te očuvanje i razvitak njihovih nacionalnih identiteta. Isto tako, potvrđuje se činjenica da nacionalne manjine predstavljaju integralni dio društva i države u kojoj žive, da obogaćuju materijalnu i duhovnu kulturu zemlje kao i to da doprinose produbljivanju prijateljstva i suradnje obje države.

Pripadnicima nacionalnih manjina osigurava se i jamči pravo na izražavanje i razvijanje nacionalnog, kulturnog, jezičnog i vjerskog identiteta, te da se u okvirima svojih mogućnosti i obrazovnog sustava osigura učenje materinskog jezika.

Nacionalnim manjinama osigurava se slobodan izbor i izražavanje pripadnosti, kulturne autonomije, razvoj kulture, vjeroispovijesti, i dr.

U svrhu Sporazuma stranke utemeljuju međuvladin Mješoviti odbor koji će pratiti provedbu Sporazuma.

Objavljeno u
Službenom vjesniku
RM, br.18, od
05.02.2008. god.

ČLANOVI VLADE

Dr. sc. Ivo Sanader

Predsjednik Vlade RH

Jadranka Kosor, dipl. iur.

Potprijeđnica Vlade RH i ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

Damir Polančec

Potprijeđnik Vlade i ministar gospodarstva, rada i poduzetništva

Durđa Adlešić

Potprijeđnica Vlade za unutarnju politiku

Predsjednik Sabora
Luka Bebić

Prof. dr. sc. Slobodan Uzelac

Potprijeđnik Vlade za regionalni razvoj, obnovu i povratak

Gordan Jandroković

Ministar vanjskih poslova i europskih integracija

Ivan Šuker

Ministar financija

Branko Vukelić

Ministar obrane

Berislav Rončević

Ministar unutarnjih poslova

Ana Lovrinić

Ministrica pravosuđa

Božidar Kalmeta

Ministar mora, prometa i infrastrukture

Predsjednik Vlade RH
Dr. sc. Ivo Sanader

Mr. sc. Božidar Pankretić

Ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Marina Matulović Dropulić

Ministrica zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva

Mr. sc. Darko Milinović, dr. med.

Ministar zdravstva i socijalne skrbi

Prof. dr. sc. Dragan Primorac

Ministar znanosti, obrazovanja i športa

Mr. sc. Božo Biškupić

Ministar kulture

Petar Čobanković

Ministar regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva

Damir Bajs

Ministar turizma

Jadranka Kosor, dipl. iur.

Potprijeđnica Vlade RH i ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

Damir Polančec

Potprijeđnik Vlade i ministar gospodarstva, rada i poduzetništva

Durđa Adlešić

Potprijeđnica Vlade za unutarnju politiku

Potpredsjednica Vlade
Jadranka Kosor

Prof. dr. sc. Slobodan Uzelac

Potpredsjednik Vlade za regionalni razvoj, obnovu i povratak

Gordan Jandroković

Ministar vanjskih poslova i europskih

integracija

Ivan Šuker

Ministar financija

Branko Vukelić

Ministar obrane

Berislav Rončević

Ministar unutarnjih poslova

Ana Lovrin

Ministrica pravosuđa

Božidar Kalmeta

Ministar mora, prometa i infrastrukture

Mr. sc. Božidar Pankretić

Ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Marina Matulović Dropulić

Ministrica zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva

Mr. sc. Darko Milinović, dr. med.

Ministar zdravstva i socijalne skrbi

Prof. dr. sc. Dragan Primorac

Ministar znanosti, obrazovanja i športa

Mr. sc. Božo Biškupić

Ministar kulture

Petar Čobanković

Ministar regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva

Damir Bajs

Ministar turizma

OD RIJEĆI NA DIJELA

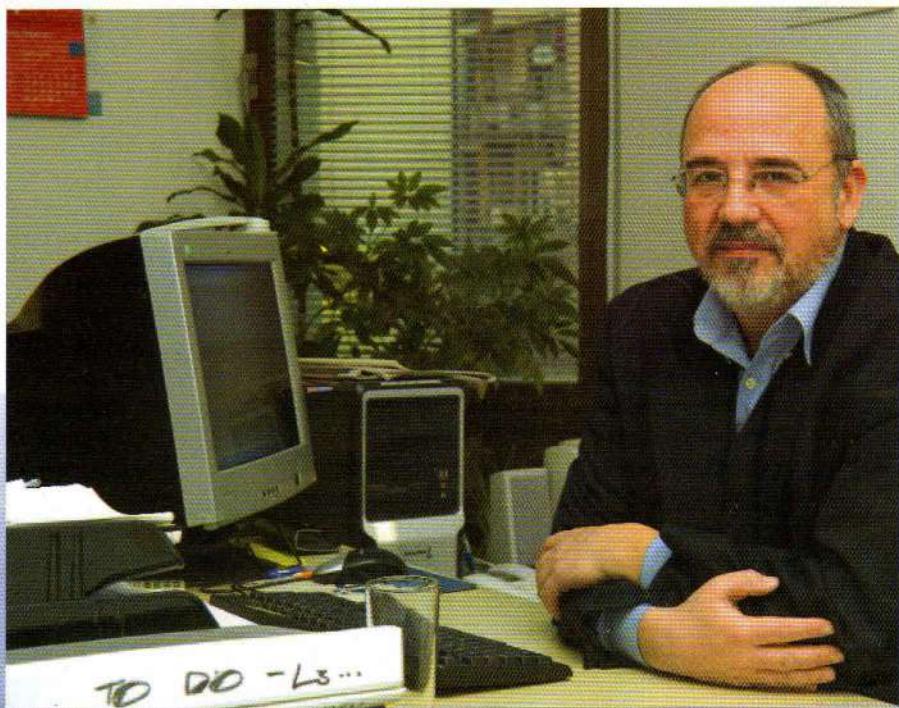
Tri su mjeseca prošla otkako je Vlada Republike Hrvatske i Republike Makedonije potpisala Sporazum o zaštiti hrvatske manjine u RM i makedonske manjine u RH. Tog 13. listopada 2007. g. u Splitu, nakon jednogodišnjega intenzivnog pregovaranja i usuglašavanja stavova dviju zemalja, ugovor su potpisali šefovi hrvatske i makedonske diplomacije, Kolinda Grabar Kitarović i Antonio Milošovski. Važnu ulogu oko potpisivanja ovog značajnog dokumenta kojim su uređena brojna pitanja u svezi funkciranja obje manjine, imao je g. Saško Todorovski, zamjenik ministra vanjskih poslova RM, koji je svojim elanom pridonio da se sve te procedure završe. Kako kaže, bio je inspiriran jako dobrim statusom koji uživa makedonska manjina u Hrvatskoj.

Saško Todorovski (51) je iskusni diplomat, koji je u svojoj struci od 1980.g. Diplomirao je na Pravnom fakultetu skopskog Sveučilišta, specijaliziravši potom Međunarodne odnose i razvitak. Za vrijeme prošle države Jugoslavije, radio je i u Saveznom sekretarijatu u Beogradu, a nakon proglašenja neovisnosti Makedonije, radio je pri konzularnim odjelima u Solunu i u Beču. Na razgovor za "Hrvatsku riječ" pristao je sa zadovoljstvom.

G. Todorovski, u ime Hrvatske zajednice u Republici Makedoniji, zahvaljujemo Vam na Vašem doprinosu oko potpisivanja Sporazuma, koji smo mi nazvali i "papirom koji život znači". Međutim, taj dogovor još nije prošao sve proceduralne obveze, budući da još nije ratificiran u makedonskome Saboru?

- Ratifikacija Sporazuma u Vladi je protekla jako brzo i lako, a uvjeren sam da će tako biti i u Saboru. To je samo pitanje dana.

Što ovaj dogovor znači za boljšitak odnosa dvaju prijateljskih zemalja kao što su RH i RM?

- Potpisivanje ovog Sporazuma je samo početak jednog dugog procesa, koji nam je oduzeo puno vremena, ali ne zbog toga što smo imali neke sporne točke, nego da bi

napravili jedan moderni međunarodni ugovor. Stvar je u tome da ovdje nije riječ o utvrđivanju prava obaju manjina, već njihovo ostvarivanje.

U tome važnom ugovoru uređena su mnoga pitanja oko očuvanja ove dvije manjine, no možete li konkretno reći koje će povlastice osjetiti građani hrvatske manjine u RM? Hoće li se iste odraziti možda kroz obrazovanje, stipendije, zapošljavanje?

- O svim tim pitanjima, brinut će Mješovita komisija, koja bi se trebala uskoro sastaviti. Istu će sačinjavati predstavnici raznih ministarstava, nadležnih resora, manjine. Zadatak će im biti utvrditi kakvo je stanje na terenu i kakvo treba biti. Tada će zajedničke prijedloge dostaviti objema Vladama.

Nas zanima hoće li Vlada RM financirati rad hrvatske manjine kao što to čini hrvatska Vlada za makedonsku manjinu?

- Nažalost, ne možemo napraviti usporedbu, jer mi još nemamo tu

ekonomsku moć. No, možemo financirati projekte u kojima sudjeluju barem dva subjekta. Konkretno, kad bi dva subjekta, po jedan iz Makedonije i Hrvatske odlučili sudjelovati u nekom projektu, mogli bi konkurrirati za financiranje u našim nadležnim institucijama. Radi se o tome da se trudimo prebaciti nadležnosti na lokalne sredine, pri čemu bi Vi kao hrvatska Zajednica u RM, mogli tražiti sredstva u Općini u kojoj radite ili izravno u Sobranju grada.

G. Todorovski, koliko ste upoznati sa statusom koji makedonska manjina uživa u Hrvatskoj?

- Mi znamo da makedonska manjina uživa izvanrednu potporu, ne samo finansijsku, već u svakom pogledu. Jedina slabost je to što hrvatski Sabor jako teško može primiti pripadnika makedonske manjine, s obzirom da postoji jedno

osigurano mjesto za manjine gdje dominiraju predstavnici slovenske, bošnjačke i albanske manjine. Normalno, oni ne daju da netko drugi uđe u Sabor, takav je slučaj bio i s prošlomjesečnim izborima, kad je pobedio predstavnik bošnjačke manjine. U međunarodnom iskustvima, postoji jedna klauzula, tj sustav rotacije, kojim bi došao red i na predstavnika makedonske manjine. Što se tiče Makedonije, pokušavali smo osigurati stalno mjesto za predstavnika svih manjina u Makedoniji, no nažalost, ta se inicijativa stišala.

G. Saško Todorovski nuda se da će se situacija poboljšavati kako vrijeme bude odmicalo. Isto tako smatra da su ovim Sporazumom, Makedonija i Hrvatska zaključili proceduralni dio, a sada slijedi rad.

Goran Adamovski

Novi veleposlanik Republike Makedonije u Republici Hrvatskoj NJ. E. Dančo Markovski pristigao je u Hrvatsku, gdje je sredinom veljače preuzeo novu dužnost.

Kako sam kaže: Odlazim s osobitim zadovoljstvom u Republiku Hrvatsku, zemlju s kojom imamo isključivo dobre odnose. Jednako kao što ovaj zadatak osjećam kao veliko zadovoljstvo, tako je za mene i veliki izazov - iznosi g. Markovski, koji nas je primio u svome

uredu u Ministarstvu vanjskih poslova R. Makedonije.

Republika Makedonija i Republika Hrvatska imaju iskrene i prijateljske odnose, koji se kontinuirano održavaju na svim poljima; političkom, znanstvenom, kulturnom, obrazovnom, sportskom i drugima.

Sada se trebamo okrenuti gospodarskoj suradnji, osobito je važna najava velikih hrvatskih tvrtki koji najavljuju ulaganja u Makedoniji.

NOVI MAKEDONSKI VELEPOSLANIK PREUZEO NOVU DUŽNOST

Naše dvije zemlje imaju zajednički nastup pri učlanjivanju u NATO-savez, dok Makedonija koristi iskustvo Hrvatske za pridruživanje europskim institucijama.

Što znači, ne postoji polje gdje nije započeta suradnja u interesu obje države.

Moja zadaća je samo produljiti i proširiti započetu suradnju - govori Markovski.

G. Dančo Markovski je već bio makedonski konzul u Libiji, v.d. konzul u Turskoj, a radio je i u konzulatima u Švedskoj i Pekingu gdje je od 2001. do 2005. g. obnašao dužnost veleposlanika RM u Kini.

Za put u Hrvatsku spremao se savjesno mjesecima; a raduje se i mnogim prijateljima koje ima u Hrvatskoj. Odazvao se pozivu Hrvatske zajednice za Božićnu večer u Skopju i spremia se posjetiti Konzulat i naš ogrank u Bitoli.

Želimo mu puno sreće i uspjeha u budućem radu.

Kostovska Nevenka

ODRŽANI IZBORI ZA SABOR REPUBLIKE HRVATSKE

Udane 17. i 18. studenog 2007. godine u Veleposlanstvu R. Hrvatske u R. Makedoniji održani su parlamentarni izbori za Sabor R. Hrvatske. Organizator izbora bilo je

Veleposlanstvo R. Hrvatske, a u Izbornom povjerenstvu kao i do sada, uzeli su učešće članovi Zajednice Hrvata u R. Makedoniji (ZHRM).

ZHRM sa svojim ograncima u Štipu,

Bitoli i Ohridu-Strugi organizirala je besplatan autobuski prijevoz iz tih gradova za potrebe našeg članstva. Sponzori prijevoza i ovoga puta su bile tvrtke Hrvata - državljana Makedonije koji žive i djeluju u R. Makedoniji. Sam čin izbora bio je u svečarskom duhu, a izbori su provedeni uz dobar odaziv i bez bilo kakvog incidenta što i dolikuje Hrvatima.

Ivan Šišak

IZVJEŠĆE SA FORUMA HRVATSKIH MANJINA U HMI

Utorak, 11. prosinca 2007. tradicionalno i po trinaesti put održan je Forum hrvatskih manjina u organizaciji Hrvatske matice iseljenika. Forum je okupio vodeće predstavnike hrvatskih manjina iz Austrije, Crne Gore, Češke, Italije, Mađarske, Makedonije, Rumunjske, Slovačke, Slovenije i Srbije, predstavnike institucija iz Republike Hrvatske čiji djelokrug rada obuhvaća brigu i interes za hrvatske manjine u Europi, predstavnike Središnjeg državnog ureda za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU kao i predstavnike nekoliko veleposlanstava spomenutih zemalja u Republici Hrvatskoj. Tema ovogodišnjeg skupa je bila "Hrvatske manjine u europskim zemljama i pristup fondovima EU - dosadašnja iskustva"; mogućnosti suradnje i povezivanja na temelju zajedničkih programa za očuvanje manjinskog identiteta s ciljem dobivanja sredstava iz fondova. Zamišljen je kao mjesto dijaloga na kojem se aktualizira i razmatra položaj hrvatskih manjina u državama u kojima žive.

Uz to, Forum hrvatskih manjina pruža prigodu za uzajamno bolje upoznavanje, informiranje, savjetovanje te jačanje međusobne suradnje. Pozdravno slovo nazočnima uputila je ravnateljica HMI-a Katarina Fuček, koja je ujedno i otvorila

skup. Nazočne su pozdravili dr. Vladimir Lončarević, pomoćnik savjetnika predsjednika za pitanja političkog sustava (Ured predsjednika RH), Mirjana Bohanec Vidović, pomoćnica ministricе vanjskih poslova i europskih integracija Ivana Sučec Trakoštanec, predsjednica Pododbora za hrvatske nacionalne manjine u europskim državama Hrvatskog sabora dr. sc. Jasmina Kovačević-Čavlović MVPEI, načelnica Odjela za hrvatske manjine, mr. Milena Klajner predsjednica Ureda za nacionalne manjine Vlade RH, te preč. Ivan Kutleša iz Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu.

Uvodno izlaganje održala je Elijana Čandrić, urednica na Hrvatskom radiju te moderatorica skupa. Izlagači su bili i Iva Frkić, voditeljica Odsjeka pri Središnjem državnom uredu za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU te Josip Tvrtko Čelan, stručni savjetnik u Upravi za integrirani regionalni razvoj u

Ministarstvu mora, turizma, prometa i razvijka. Tom su prigodom svoja gledišta izložili i predstavnici hrvatskih manjinskih zajednica iz Europe: Juraj Cvečko, predsjednik Hrvatskog kulturnog saveza u Slovačkoj-Bratislava, Ivo Garic, predsjednik Saveza hrvatskih društava u Sloveniji-Ljubljana, Jašo Šimić, član Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća-Subotica, dr. Ivan Ilić, predsjednik Hrvatskog građanskog društva Crne Gore-Kotor, mr. Snježana Trojačanec, predsjednica Zajednice Hrvata u Makedoniji-Skopje, Ljubomir Radan, predstavnik Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj-Karaševu, potom Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave-Budimpešta i Martin Ivančić, predsjednik Narodnog savjeta Gradičćanskih Hrvata, Željezno.

Nakon izlaganja uslijedila je rasprava te zaključne riječi koje je uputila ravnateljica HMI Katarina Fuček.

AKTIVNOSTI ZHRM

8. 10. 2007. - 31. 01. 2008.

→ **16. 10. 2007.**

Predstavnici Veleposlanstva RH u RM, Nj. E. Ivan Kujundžić i g. Ivan Mirković u prostorijama ZHRM održali susret sa članovima Zajednice na kojem je glavna tema razgovora bila priprema za predstojeće izbore i pravovremeno ažuriranje popisa birača.

→ **18. 10. – 20.10.2007.**

Četvrti susreti književnika hrvatskih manjina s književnicima u RH u Rovinju. Svoja izlaganja o ZHRM i Hrvatima u RM imale su gđe Trojačanec i Totch-Naumova. Tijekom susreta promovirana je i ideja o pokretanju društva pisaca izvan domovine s time da će prvi korak biti umrežavanje istih.

→ **6. 11. 2007.**

U kazalištu za djecu i mlade gostovanje Kazališta mlađih iz Splita s predstavom Poštanska bajka. Pred prepunom dvoranom glumci su ostvarili izvrstan kontakt s djecom. Prije početka predstave uvertiru je odradio zbor Zajednice Makedonaca u RH sa spletom hrvatskih i makedonskih pjesama.

→ **9. 11. 2007.**

Sastanak u MNR-u na poziv g. Saška Todorovskog, prisutni Nj. E. Ivan Kujundžić, g. Angel Mitrevski i gđa Snježana Trojačanec. Glavna tema razgovora bila je skorašnja implementacija bilateralnog Sporazuma i mogućnosti suradnje Zajednica.

→ **17. 11. 2007.**

Dvije prijateljske utakmice u malom između ekipa Hrvatskog društva "Istra" iz Pirana i ekipa Vardara. Na utakmici nazočilo i bodrilo naše Hrvate nekoliko predstavnika ZHRM i Odbora za sport i mlade.

Nogometna utakmica Hrvatska - Makedonija, kao i uvijek do sada i ovog puta „vatrene“ je bodrilo stotinjak članova Zajednice zahvaljujući kartama koje je osigurao HNS. Na svečanoj večeri Gastro grupa iz Hrvatske na čelu s mr. sc. Đurom Horvatom i g. Nikolom Štefanovićem donirala 2000 eura kao pomoć ZHRM.

→ **24. - 25. 11. 2007.**

Izbori u prostorijama Veleposlanstva RH u RM. Kao članovi ZHRM u biračkom odboru su bili: gđa Snježana Trojačanec - zamjenica predsjednika, g. Branko Maretić - član, g. Pero Slišković - član, g. Franjo Ipša - zamjenik člana i g. Krešimir Mandić - zamjenik člana.

Istovremeno, tijekom subote i nedjelje u prostorijama ZHRM organizirano druženje sa članovima iz ogranka. Kao vrijedni i srdični domaćini ovu aktivnost odradili su gđa Dijana Jančevska i g. Ivan Rupić kao predstavnici mlađih, te Odbor za organizaciju svečanosti na čelu sa gđom Gordonom Janićević i g. Ivanom Bradićem i gđom Sonjom Čreslovnik.

→ **16. 11. 2007.**

S delegacijom HNS-a, g. Ivan Bradić (u svojstvu domaćina i predstavnika ZHRM) posjetio Kruševo, grob i obitelj Toše Proevskog.

Nekoliko članova ZHRM na prigodnom domjenku u rezidenciji veleposlanika RH prilikom dolaska veće grupe gospodarstvenika iz Hrvatske.

→ **26. 11. 2007.**

G. Ivan Rupić i gđa Snježana Trojačanec na susretu s generalnim direktorom Neocoma, g. Vladislavom Popovim. Tijekom susreta osim promidžbe ZHRM predana i zamolba za sponzoriranje kompjuterske opreme neophodne Zajednici. Na zahtjev ZHRM odobren pristup podacima HINE i dogovorenja suradnja.

→ **29. 11. 2007.**

Donatorski koncert „Orgulje za Skopje i Makedoniju“ u domu ARM, podržala je svojom nazočnošću veća grupa članova ZHRM. U organizaciji Makedonske filharmonije, pod ravnateljskom palicom Le Fi Fija čarobne note pretvorene u

prekrasnu glazbu izvodili su: Vasil Atanasov (oboa), Mihailo Kufojanakis (violin) Vesna Ginovska-Ilkova (sopran), Kristina Svetieva (pijano) i Marija Vrškova (pijano).

→ 30. 11. 2007.

U prostorijama Vlade RM sastanak s ministrom g. Adnanom Čahilom, na istom kao predstavnici ZHRM nazočili g. Pero Slišković i gđa Snježana Trojačanec. Prezentiran je dosadašnji rad ZHRM, te dana incijativa intenzivnijoj suradnji s Turskom zajednicom.

→ 14. 12. 2007.

Proslava za djecu povodom Svetog Nikole i Božićnih blagdana protekla je u veselom raspoloženju uz obavezno ukrašavanje bora, priredbu djece koja pohađaju tečaj hrvatskog jezika i puno šarenih poklona, ali i šiba u izradi naše učiteljice Ane Bukvić

→ 16. i 23. 12. 2007.

Pri katoličkoj katedrali organiziran Božićni bazar, u kojem je i ovog puta ZHRM bila suorganizator. Kao i puno puta do sada naše članice su se odazvale i opet napravile prekrasne slastice, poklone i sitnice. Sva prikupljena sredstva namijenjena su siromašnjima.

→ 4. 12. 2007.

Proslava blagdana Svetog Nikole u prostorijama ZHRM. S nekoliko uvodnih riječi o samom prazniku govorio je monsinjor Anton Cirimotić, a onda je uslijedila glazba i pjesma grupe „Tip-top“ do sitnih sati uz bogate stolove prepune ića i pića.

→ 11.12.2007.

Održan po trinaesti put Forum hrvatskih manjina u organizaciji Hrvatske matice iseljenika. Tema ovogodišnjeg Foruma bila je „Hrvatske manjine u europskim zemljama i pristup fondovima EU – dosadašnja iskustva“; „Mogućnosti suradnje i povezivanja na temelju zajedničkih programa za očuvanje manjinskog identiteta s ciljem dobivanja sredstava iz fondova“, kao predstavnik ZHRM forumu je nazočila gđa Snježana Trojačanec.

→ 12.12.2007.

Promocija knjige "Istinska ljubav" mons. Antuna Cirimotića u dvorani Općine Štip u Štalu. Promotori knjige bili su gđa Ljerka Totch Naumova i g. Goran Ančevski.

→ 13. – 18.12. 2007.

Dani Istanbulske kulture u Skopju, na poziv Turske zajednice svečanim otvaranjima izložbi, koncertima i predstavama nazočilo je više predstavnika mladeži ZHRM, kao i g. Pero Slišković.

→ 21. 12. 2007.

U Ministarstvu vanjskih poslova RM s Koordinativnim tijelom za iseljeništvo koje zastupa g. Dančo Markovski potpisani dogovor za odobreni projekt „Suradnja škola u RM i RH preko mosta kojeg stvaraju ZHRM i ZMRH“.

Povodom proslave Dana nastave turskog jezika, na poziv Turske zajednice u svečanoj akademiji u Nacionalnom turskom teatru nazočili su gđa Nevenka Kostovska, gđa Snježana Trojačanec i g. Pero Slišković.

→ 20. 12. 2007.

Božićni koncert u katoličkoj katedrali Presveto Srce Isusovo u organizaciji Veleposlanstva RH. Gosti ovogodišnjeg koncerta bili su maestralni Zorica Kondža i Đani Maršan, u katedrali se tražilo mjesto više.

Svečani koktel i prijam u organizaciji Veleposlanstva RH povodom Božićnog koncerta, uz nazočnost zvaničnika RM, diplomatskog kora i Katoličke crkve istom nazočilo i desetak predstavnika ZHRM.

→ 22. 12. 2007.

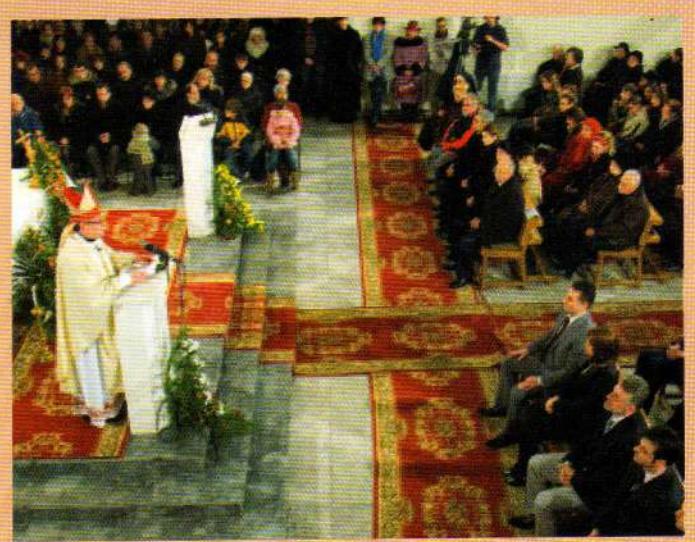
U prostorijama ZHRM od 10 do 15 sati dobrovoljna akcija davanja krvi. Ovim gestom ZHRM se priključuje humanosti i altruizmu poznatim u R. Makedoniji. U akciji je osim članova sudjelovao i NJ. E. Ivan Kujundžić.

Istovremeno je predano sponzorstvo tvrtke Neocom, jedno novo računalo i kopletna oprema za isti.

→ 24. 12. 2007.

U katoličkoj katedrali Presveto Srce Isusovo povodom najvećeg katoličkog blagdana - Božića na polnočki u blagdanskoj razdraganosti nazočilo mnoštvo članova ZHRM.

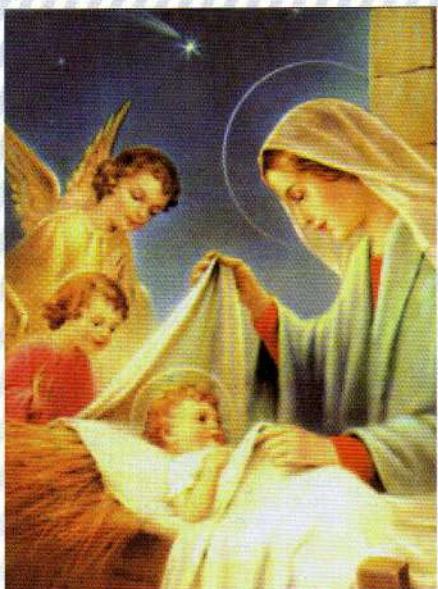
OBAVIJEŠT

Zadovoljstvo mi je svim članovima ZHRM uputiti slijedeće obavijesti:

■ 1. Na XVII sjednici Predsjedništva ZHRM jednoglasno je donesena odluka o angažiranju tajnika g. Kuljevana s radnim vremenom. Zbog povećanja aktivnosti i obima rada Zajednice bilo je neophodno uvesti radno vrijeme i svakodnevnu nazočnost tako da je sada ZHRM otvorena za sve svakim radnim danom od 10-14 sati.

■ 2. Godišnja skupština ZHRM održat će se 23. veljače (subota) 2008. u Dramskom teatru (Karpoš) s početkom u 12:00 sati.

Predsjednica ZHRM
Snježana Trojačanec

Božićni dani su proboj kršćanske svetkovine, poziv da se dogodi ljubav. Povijest svijeta ima svoj početak u Otajstvu Božića kada dokida razdvojenost vremena i vječnosti. U granicama ljudske konačnosti otvara se božanska beskonačnost. Lijepo je u raznim ozračjima našega življenja tih božićnih blagdana među članovima ZHRM susretati iskrenu pobožnost i njezine znakove, od paljenja četiri svijeće, jaslice i bora do molitve u obiteljima. Biblijska nam objava svjedoči Blagdan svjetla za srce i dušu.

Božić, nazvan po rođenju maloga Boga, djeteta Isusa u betlehemskoj špilji gdje se dodiruju Nebo i Zemlja i gdje je Nebo sišlo na Zemlju. Kao najtoplji i najsrdačniji kršćanski blagdan blizak je svim ljudima. Mi, članovi Zajednice, radosno osjećamo božićnu čar, takav jedinstven događaj koji traje, kojeg treba uvijek iznova isčekivati. Treba nam se pripremiti da se dogodi i danas, nama i svakom čovjeku dobre volje. Radujemo se tom događaju moleći da nam podari dar Božjega svjetla i docekujemo veliki Blagdan držeći upaljeni plamičak vjere, jer Božić je uvijek blagdan susreta uz zajednički jezik molitve. Zato smo se i okupili, da proslavimo pobjedu Svetla, čas kad je prema Zaharijinu hvalospjevu Mlado Sunce zasjalo cijeloj zemlji.

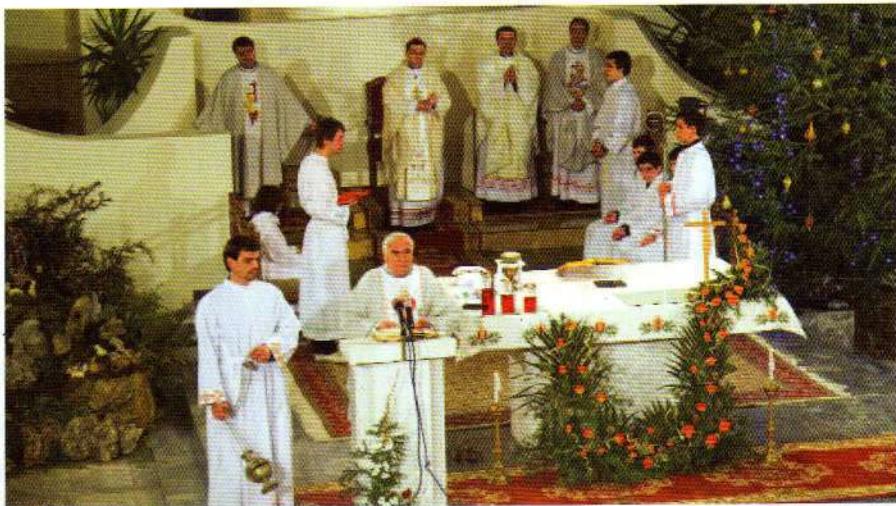
Priprema za Božić među članovima ZHRM počela je tjednima ranije kroz četiri tjedna Došašća i paljenja četiri svijeće. Bilo je divnih plodova okupljanja na tim nedjeljnim misama u katedrali Presveto srce Isusovo; Božićnom bazaru s bogatim poslasticama stvorenim vrijednim rukama članica Zajednice i

MOLITVENI ZVUCI U ZAGRLJAJU NAŠE BOŽIĆNE BAŠTINE

Božićnim koncertom u katoličkoj katedrali u organizaciji Hrvatskog veleposlanstva. Koncert je privukao brojne predstavnike vlasti, kulture i vjernika koji su pratili nastup hrvatskih umjetnika Zorice Kondže i Đanija Maršana uz klavirsку pratnju maestra Joška Banova. Te večeri mnogim članovima Zajednice oči su se napunile susama slušajući božićne pjesme i nezaboravne hrvatske zabavne melodije kao misaonu sintezu koja privlači prostor između govora i šutnje. Traganje za biti stvari na raskršću raspela u riječima poznatih pjesama. Odjekivali su glasovi: Pojte, pastiri, tamo se njemu poklonite. U svakoj božićnoj pjesmi uz poziv za radost i veselje uvijek je poticaj da se pokrenemo i sjetimo Božića. Na tom koncertu nas članove ZHRM ponijela je božićna čar! I zbilja, doživljavajući tu čar

sjetih se riječi: Vjerovanja kažu da se nešto od duše predaka nastavlja u nama.

Raskošne blagdanske obavijesti spajaju molitvene zvuke u zagrljaju naše Božićne baštine. Iskaz iskrene, čiste i radosne pobožnosti. Na Polnočki u katedrali Presveto Srce Isusovo pogled uperen u prekrasne jaslice i prizor s Marijom, Josipom, Djetetom Isusom i pastirima, Mudracima i blistavom zvijezdom s Istoka. Svakom tko se jaslicama približi da promotri Dijete koje leži na slamici zazvuče mu riječi: "Dijete nam se rodilo, Bog nam je darovan!" Te prekrasne jaslice, glasnost božićnih pjesama i osjećaj blaženstva kao da je u toj noći na sve nas vjernike u katedrali sišla ljubav. Doživljaj zapljenutog vala nostalгије koji te večeri mjeri dušu Blagdana. Izdaleka vidici prate put i

uvijek se ponavlja izazov riječi: Nije glupo vjerovati!

Povratak u naše domove poslije ponoćne mise još uvijek prati osjećaj sjajne zvijezde na Nebu, ukrašene obiteljskom molitvom, božićnim voćnim kruhom i darovima pod svijetlećim drvcem upletenim mirisom srca i ljubavi u tišini Božića.

I dalje radost se toči. Božićna večer u restoranu "Mirko 919". Večer je započela blagdanskim obraćanjem Ivana Rupića, predstavnika mladeži ZHRM, a potom je

prigodnim govorom sve nazočne pozdravila predsjednica Zajednice mr. sc. Snježana Trojačanec. Uz blagoslov biskupa Kire Stojanova izgovorena je molitva. Proslava je nastavljena uz slavonsku glazbu i pjesmu Kiće Slabinca. Smijeh, radosna lica, dignute čaše, poneka suzica u oku uz pjesmu Ne dirajte mi ravnicu, i ples.

Na proslavi je još uvijek bila živa atmosfera blagdana, nostalгије, suza i odlutanih misli dirnutih pjesmom koje naokolo pričaju događaje, neke i tužne,

vezane za spori korak koji mnogo vidi, a malo zaboravlja.

Jedna ugodna vesela večer kao trenutak koji oslobađa grč, trenutak u kojem svijet treperi i nestaje, trenutak u kojem zvono dolazi do zvuka, a zvuk do uspomena.

Možda je to strah od blizine ili vrijeme darivanja, ili prilika za provod ili pak događaj ushita radosti.

mr. sc. Ljerka
Totch Naumova

PROSLAVA BOŽIĆA I BLAGDANA SV. NIKOLE

14. prosinca 2007. održana je fešta za djecu Hrvata Makedonije. Djeca koja su učila redovno hrvatski jezik u skopskom ogranku Hrvatske zajednice, dobila su priliku razveseliti se i razigrati uz tradicionalnu proslavu blagdana Sv. Nikole i nadolazeće božićne blagdane, pri čemu smo spojili ova dva događaja u jedno.

Da blagdanski stol i darovi budu bogatiji, pomogli su naši vjerni sponzori: Kraš, Cedevita, Vindija i Panter-Mis. Okitili smo jelku, uredili prostorije našim, prigodnim crtežima, pjesmama i ukrasima, i čekali da predstava počne. S publikom u prostorijama Zajednice, počela je igra: izrecitirane su pjesme, red glume i kratkog skeča sa sv. Nikolom koji nas ni ove godine nije iznevjerio, i njegovim pridružnikom, zločestim Krampusom.

U goste su nam došle i plesačice iz baletskog studija Eureka i podigle atmosferu. Konačno, sv. Nikola podijelio je i svoj prisutnoj djeci darove, ali i šibe, da ih podsjetete kako moraju biti jednako dobri i u sljedećoj, 2008. godini.

Ana Bukvić

PROMOCIJA KNJIGE ISTINSKA LJUBAV U ŠTIPU

12. prosinca u velikoj dvorani gradskog Sobranja Štip održana je promocija knjige mons. Antuna Cirimotiće, naslovljene Istinska ljubav. Najprije je sve nazočne uime Zajednice Hrvata u Makedoniji pozdravila predsjednica Odbora za kulturu gđa Violeta Krstić. U prepunoj sali promotori knjige bili su: mr. sc. Ljerka Totch Naumova i književnik Goran Ančevski, član Društva književnika Makedonije. Završnicu ove duhovne proze obilježio je sam autor, mons. Cirimotić. Promocija je završena uz srdaćan razgovor autora i prisutne publike uz zvuke orgulja.

INTERVJU S MARIJOM DAMJANOVSKOM-BARIŠIN

H.R.: Kako je i kada osnovano Makedonsko-hrvatsko društvo i Zajednica Hrvata u Republici Makedoniji?

M.D.: Kao izraz želje mnogobrojnih Hrvata u Makedoniji, inicijativa za osnivanjem Makedonsko-hrvatskog društva je razmatrana početkom 1993. godine prilikom posjete izaslanstva stranke VMRO-DPMNE Zagrebu, na čelu s tadašnjim čelnikom Ljubom Georgijevskim, kojeg je primio predsjednik Franjo Tuđman. Ubrzo zatim, u listopadu 1993. na skupštini održanoj na skopskom Sajmu osnovano je Makedonsko-hrvatsko društvo.

Osnivačkoj skupštini je nazočilo stotinjak osoba i tročlano izaslanstvo HDZ-a. Za predsjednika je izabran prof. Aleksandar Apostolov, a za tajnika kasniji predsjednik R. Makedonije pok. Boris Trajkovski. Ja sam bila jedina Hrvatica izabrana u Predsjedništvu. Nedugo nakon osnivanja sazvala sam Hrvate na neformalni sastanak da se upoznaju i dogovore o osnivanju Zajednice, budući da se odmah osjetila potreba da između sebe razgovaramo na hrvatskom jeziku. Još je tada jedna skupina gospodarstvenika najavljivala osnivanje Zajenice. Bilo je nekih razilaženja pa do osnivanja Zajednice nije došlo.

Tek 1995. godine, kada je otvoreno Hrvatsko veleposlanstvo u Skoplju, tadašnji veleposlanik NJ.E. Onesin Cvitan, nakon čestih posjeta spomenute skupine, mi je rekao da sazovem skupštinu i da budem predsjednica novoosnovane Zajednice. Tako je u siječnju 1996. u prostorijama gradskog Saboranja u nazočnosti 120 Hrvatica i Hrvata, osnovana Zajednica Hrvata u Republici Makedoniji.

Kako bismo češće bili zajedno još od

Novinarka i prva predsjednica Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji govorи o osnivanju Makedonsko-hrvatskog društva, a zatim i Zajednice Hrvata; o svom životu i o hrvatskim korijenima.

1994. godine, u početku samoinicativno, kasnije i kao predsjednica Zajednice, redovito sam organizirala božićne zabave uz donacije hrvatskih tvrtki i minimalno učestvo članstva, što je pridonijelo povećanju udruge. Obilježavanje Dana državnosti Hrvatske obilježavali smo svake godine gostovanjem umjetnika i umjetničkih djela iz domovine, u suradnji s Hrvatskom maticom iseljenika.

U početku družili smo se u kafićima sve dok nam Vlada RM 2000. godine uz moja nastojanja nije dala sadašnje prostorije u naselju Karpoš 4. Od 1999. smo počeli dobivati financijsku pomoć od Vlade Makedonije, a kasnije i od Vlade Hrvatske.

H.R. Pričajte nam o tome kako ste pomagali u izvlačenju hrvatskih vojnika iz JNA? M.D.: U blizini sela Želino na tetovskoj cesti, JNA je imala veliko skladište oružja, gdje je vojsku služio moj daljnji rođak iz Splita. Kada je počeo rat u Hrvatskoj njegovi roditelji su se javili i zamolili me da ga posjetim i pomažem. Kako je stanje u Hrvatskoj postajalo sve ozbiljnije, a sudbina vojnika sve neizvesnija, počeli smo dogovaratati njegov bijeg iz JNA. Početkom rujna, usred bijela dana sačekala sam ga na cesti, odvela ga na avion za Sarajevo, odakle je stigao u Split.

Međutim, u toj vojarni bilo je još oko 15 Hrvata. Njihovi bližnji su saznali da sam pomogla rođaku, te su se javljali za pomoć njihovoj djeci. Uskoro sam na isti način ali mnogo opreznije izvukla većinu njih. U vojarni se već pričalo o tome, pa kad bih došla na kapiju bilo je dobacivanja da "netko ide kući". Druge su na svoj način odveli roditelji. Ostao je samo jedan dečko iz Valpova koji nije imao putovnicu. Preko dopisnika Hrvatskog radija iz Valpova sam iznalaša putovnicu i za njega. Došavši po njega, dočekao me neki oficir koji mi je u četiri oka rekao da se izlažem velikoj opasnosti, ali nas je ipak propustio, zato što je i sam bio Crnogorac hrvatskog porijekla. Dečka sam odvela dan-dva kasnije u ponoc i odnijela da prespava u stan moje kćeri, budući da sam bila upozorenja kako bi mi vojska mogla doći u premetačinu.

Sutradan je i taj dečko otpotovao avionom u München gdje su mu bili roditelji. Istoga dana je na radiju javljeno da je vojarna iz Želina odselila za Srbiju. No zbog komplikacija, Nijemci maloga nisu primili tako da se vratio i kod mene ostao više od mjesec dana. Otpotovao je u Valpovo prvim autobusom koji je iz Makedonije krenuo za Hrvatsku. Tako je završila i ta storiјa mog života na koju sam veoma ponosna.

H.R.: Govorite nam nešto o sebi, o svojim hrvatskim korijenima, koliko dugo živate u Makedoniji.

M.D.: Rođena sam tu u Makedoniji, u selu Gornje Lisiče, danas dio Skoplja. Roditelji su mi Hrvati koji su trbuhom za kruhom dvadesetih godina prošlog stoljeća iz tada pasivne Dalmacije došli u Makedoniju, za koju se u tadašnjoj Kraljevini Jugoslaviji pričalo da je "bajkovita zemlja", kako bi se privuklo što više doseljenika. Cilj je bio asimilirati Makedoniju kao tzv. Južnu Srbiju.

Kasnije nakon bugarske okupacije moji su se vratili u Hrvatsku, a nakon stvaranja Titove Jugoslavije ponovo nazad u Makedoniju, da bi se konačno opet vratili u svoj Kaštel Stari 1975. godine.

Ja sam se vratila u Hrvatsku 1949. godine. Živjela sam u Zagrebu, zavoljela ga, doživjela uzbuđenja rane mladosti, prve plesnjake, prve ljubavi. Pamtim svoj prvi odlazak u HNK na operu, izvodila se "Karmen" s Marijanom Radev u naslovnoj ulozi. U Zagrebu sam završila i gimnaziju - IX. mješovitu na Savskoj cesti, i Birotehničku školu.

Vratila sam se u Makedoniju 1954. godine. Odmah sam se započela kao stenograf u redakciji "Nove Makedonije". Udalila sam se za novinara Ristu Damjanovskog. Kako tada nije bilo dopušteno da supruzi rade u istoj firmi, prešla sam u Radio Skoplje i nakon što sam diplomirala na Filozofском fakultetu u Skopju unaprijeđena sam u zvanje novinara. Postala sam i dopisnica Hrvatskog radija od 1975. a i Hine od osnivanja 1991. godine. U mojoj su obitelji još i kćer, zet i dvoje unučadi – sada već studenti.

Hrvoje Marušić

BOŽIĆNI KONCERT

U iznimnom ambijentu katedrale Presvete Srce Isusovo 20. prosinca 2007. g.u organizaciji Veleposlanstva RH u RM održan je već tradicionalni Božićni koncert. Nastupili su istaknuti hrvatski pjevači Zorica Kondža i Đani Maršan s glazbom iz svoga bogatog repertoara.

U prepunoj katedrali bili su nazočni zvaničnici Republike Makedonije, među kojima predsjednik Sobranja RM g. Ljubiša Georgievski, vicepremijer RM gđa Gabrijela Konevska-Trajkovska, ministri, poslanici, stranački dužnosnici kao i članovi diplomatskog kora. Događaju su nazočili i biskup msgr. Kiro Stojanovski, veleposlanik RH NJ.E. Ivo Kujundžić, savjetnik za kulturu u Veleposlanstvu g. Mirko Kraljev koji je

kao i uvijek bio glavni organizator koncerta; zatim bivši ministar vanjskih poslova u Vladi RH g. Mate Granić, kao i mnogobrojni vjernici i članovi Zajednice Hrvata u RM, na čelu s predsjednicom gđom Snježanom Trojačanec.

Nakon pozdravnih govora - uime

Katoličke crkve obratio se biskup Kire Stojanovski te uime Veleposlanstva NJ.E. g. Ivo Kujundžić i savjetnik g. Mirko Kraljev; svojim pjesmama nastupio je Đani Maršan, a potom i Zorica Kondža. Vrhunac je nastupio kada su u trećem dijelu koncerta Kondža i Maršan pjevali zajedno s više od dvjestotine nazočnih svima nama dobro poznate božićne pjesme.

Ukratko, bio je to koncert koji je izazao oduševljenje i pjevačkom razinom dvoje umjetnika, ali i nenadmašnom harmonijom poznatog dalmatinskog glazbenog izražaja i ljepotom hrvatske riječi.

Kraj ovogodišnjeg Božićnog koncerta bio je pun ozarenih lica, sa željama da Veleposlanstvo i Zajednica Hrvata u RM uz svoju voljenu Katoličku crkvu i ubuduće budu zajedno na ovakvim i inim svetkovinama.

Hrvoje Marušić

U spomen

Toše Proeski
(1981-2007)

Obitelj glazbenika zajedno s tisućama obožavatelja obilježila je tužni, 27. rođendan Toše Proeskog, glazbene zvijezde, "Anđela" prekrasnoga glasa, humanog i Bogu vjernog mladića, uzora mladima i ljudima uopće, koji je kobnog 16. listopada 2007. poginuo u prometnoj nesreći kod Nove Gradiške prilikom putovanja u Zagreb. Više od tisuću ljudi iz Makedonije, ali i iz Hrvatske, Srbije, Bosne i drugdje – gdje je također bio voljen - posjetilo je njegov grob u rodnom Kruševu da bi ga ponovo prekrili svježim cvijećem i svijećama za pokoj duše.

Zatim je u Muzeju "Makedonium" njegov bend, prvi put nakon Tošine smrti odsvirao teme "Sunce u tvojim plavim kosama", "Usne na usnama", "Igre bez granica" i druge, koje bez prestanka sviraju na svim radio i TV-postajama širom Balkana. I ne samo u Kruševu, na trgovima svih makedonskih gradova štovatelji svih generacija, od najmlađih do najstarijih, uz svjeće i cvijeće, odali su počast svom prerano izgubljenom miljeniku.

TOŠE PROESKI

AKTIVNOSTI MAKEDONSKO-HRVATSKOG DRUŠTVA "MARKO MARULIĆ"

- Ogranak Zajednice Hrvata u Bitoli

Nas ogranak može se pohvaliti velikim brojem aktivnosti za 2007. g. što se može vidjeti iz priloženoga teksta:

U našem društvu vodi se osobita briga o jeziku, i s tim ciljem se svake druge subote održava dan hrvatskog jezika. Dobru suradnju ostvarujemo s Katoličkom crkvom u Bitoli, obilježavajući vjerske praznike.

Udruga zajedno s Konzulatom radi na uspostavljanju još veće suradnje na kulturnom, ekonomskom i znanstvenom planu, razvijajući i produbljujući hrvatsko-makedonske odnose. Imamo vrlo dobre odnose s raznim kulturno-umjetničkim društvima iz Bitole i sa šireg područja, a pogotovo s KUD-om "Ilinden" iz Bitole, a dobre odnose njegujemo i s Hrvatskom maticom iseljenika u Zagrebu i Splitu.

Udruga je ostvarila brojne susrete, pozivana je prigodom otvaranja raznih izložbi, promocija knjiga, kazališnih predstava, susreta s lokalnim i državnim vlastima RM, kao i sa službenim djelatnicima RH u posjeti Makedoniji. Izvrsnu korelaciju i suradnju ostvarujemo s osobljem Veleposlanstva RH u Skopju, a posebno s veleposlanikom RH u RM, NJ. E. Ivom Kujundžićem.

■ **06. 10.** Posjet veleposlanika g. Ive Kujundžića. Tom prigodom veleposlanik je održao sastanak s predsjedništvom Udruge.

■ **25.-27. 10.** u Ohridu s veleposlanikom RH u RM nazočili svjetskoj konferenciji "Međureligijske i kulturne veze" u organizaciji Vlade RM i prisustvu premijera i predsjednika Sobranja RM, ministara te brojnih vjerskih velikodostojnika iz cijelog svijeta, sa sljedećim temama: mir, tolerancija, dijalog među ljudima.

■ **04. 11.** Održana svečana akademija povodom oslobođenja grada Bitole uz prisustvo brojnih gostiju grada i države.

■ **11. 11.** Udruga s Konzulatom u suradnji s Narodnim kazalištem Bitole organizirala je Dan hrvatske kulture. Pred prepunom dvoranom koncert je održao zbor KUD-a "Makedonija" iz

Splita, dok se Gradska kazalište mladih predstavilo s dvije kazališne predstave, "Poštanska bajka" za mlađe i "Biž'ća ne šetaj se gola". Nazočni su bili veleposlanik RH u RM, predsjednik Zajednice Makedonaca u Hrvatskoj, g. Angel Mitrevski te brojni ugledni gosti.

■ **16. 11.** Udruga s Konzulatom organizirala doček 128 poslovnih poduzetnika iz raznih hrvatskih tvrtki u suradnji s gradom Bitolom, prikazavši im video-projekcijama karakteristike grada i mogućnosti ulaganja, a svi učesnici su dobili propagandni materijal i popratne DVD-materijale.

■ **24. 11.** Organizirali smo glasovanje naših sugrađana iz Bitole u Veleposlanstvu RH u Skopju, osiguravši prijevoz za iste.

■ **10. 12.** Održana svečana akademija bitolskog Sveučilišta "Sv. Kliment Ohridski" uz prisustvo premijera RM, rektora, prorektora, brojnih gostiju i članova naše Udruge.

■ **20. 12.** Gosti Božićnog koncerta bili su pjevači Zorica Konda i Đani Maršan. Koncert se održao u katedrali u Skopju u organizaciji Hrvatskog veleposlanstva, na kojem smo i sami prisustvovali.

■ **26. 12.** Održali smo uspješni Božićni domjenak u organizaciji Konzulata RH, Udruge "Marko Marulić" i Zajednice Hrvata iz Bitole. Nazočni su bili veleposlanik RH u RM, NJ. E. Ivo Kujundžić, gradonačelnik Vladimir Talevski, bitolski konzuli i brojni drugi gradski uglednici.

Predsjednik Udruge obratio se prisutnima govoreći o uspješnoj suradnji s lokalnim vlastima u Bitoli i okolnim gradovima. Veleposlanik RH g. Ivo Kujundžić govorio je o gospodarskoj suradnji dviju zemalja i

dolazak hrvatskih tvrtki na makedonsko tržište, spomenuvši ulazak mlijecne industrije "Dukat" koja je kupila jednu od najpoznatijih mljekarnica u Makedoniji, bitolsku "Ideal-Šipku". Gradonačelnik Vladimir Talevski pozitivno je ocijenio ulogu naše udruge u ovom gradu, a cijeli događaj bio je medijski zabilježen.

■ **30. 11.** Gradonačelnik je priredio novogodišnji domjenak i održao prigodni govor uz prisustvo brojnih gostiju.

Zaključak

U svim javnim istupima istaknuta je uloga naše udruge i Konzulata RH - Bitola, povezivanju dvaju prijateljskih naroda na svim poljima, koji su strateški partneri na putu prema Europskoj uniji i NATO savezu; i visoka razina naših manjina u dvjema zemljama.

2007. g. bila je uspješna godina te se s poštovanjem i ponosom govor o Hrvatskoj.

Imali smo bezbroj susreta, napravili dosta na kulturnom polju, a na gospodarskom planu od značajnih događaja je ulazak "Dukata", tj. preuzimanje bitolske mlijecne industrije, što ne znači da nema prostora i za druga ulaganja na ovom prostoru.

ZHRM - Ogranak Bitola

Predsjednik MHD-a "Marko Marulić"

dr. sc. Branko Maretić,
počasni konzul

IZVJEŠĆE RADA OGRANKA ŠTIP,

OD 20. 9. 2007. DO 01. 01. 2008.

■ **20. 09. 2007.** - Ogranak u Štalu pronašao je privremene prostorije koje će posjedovati godinu dana. Nekoliko članova nesobično je uredilo prostorije unijevši puno ljubavi, razumjevanja i druženja, tako da iste funkcionišu kako i dolikuje Hrvatima na ovim prostorima. Zajednica radi tri dana u tjednu i to: ponedjeljkom, srijedom i petkom.

■ **22. 09. 2007.** - Izgubili smo krasnog čovjeka, člana zajednice, a prije svega Hrvata, g. Ratomira Skračića. Njegov posljednji oproštaj smo učinili po svim katoličkim obredima i u prisustvu koordinativnog tijela. Monsinjor Ante Cirimotić i sestra Natalija sa svojim molitvama i govorom pomogli su za lakši odlazak našeg člana u njegov vječni dom. Ogranak ovim putem izražava duboku sućut obitelji Skračić.

■ **20. 10. 2007.** - 13 članova ogranka Štip dobilo je svoje pristupnice za učlanjenje u vladajuću stranku HDZ.

U prostorijama zajednice i u prisustvu predsjednika ogranka HDZ-a i koordinatora ogranka Štip g. Ivana Kašube, svi su članovi dobili svoje pristupnice, a zauzet je i stav da moramo povećati broj članstva. U tu čast g. Kašuba organizirao je i koktel.

■ **25. 10. 2007.** - Prošlo je devet dana od smrti našega Toše Proeskog. Ogranak Štip zajedno s dvije štipske asocijacije organizirao je akciju dobrovoljnog darivanja krvi pod gesmom: "PODIJELIMO HUMANOST SA TOŠOM". Krv je darovalo 133 daritelja. Sama akcija je proglašena kao najuspješnija kako po odazivu, tako i po samoj koordinaciji. Puno tvrtki iz grada sa svojim proizvodima je učinilo da daritelji budu veseliji, a s tim su pokazali da i Štip, kao i ZHM su humani i vrijedni kao što je bio i naš Toše.

■ **03.11.2007.** - G. Kašuba, gđa Petrov Dolores, gđa Dimcov Katica i g. Janeš Darko su cijeli dan posjećivali kuće i popisivali birače koji imaju hrvatske putovnice i imaju pravo na glasovanje. Napravljena je evidencija i na vrijeme ažurirana i poslana u Veleposlanstvo RH u Skoplje.

■ **25.11.2007.** - Nedjelja. Ogranak iz Štala organizirano s jednim autobusom

koji je bio ispunjen do zadnjeg mesta krenuo je za Skoplje da bi članovi obavili svoju građansku obvezu. Prijevoz je osigurao koordinator g. Kašuba Ivan kao i piće i sokove za osvještenje putem. U Skoplju su svi članovi najprije išli na glasovanje u Veleposlanstvo, a zatim su bili nazočni na misi u katoličkoj crkvi. Tom prigodom koordinator ogranka s još dva člana iz tijela obavili su razgovor sa mons. Cirimotićem oko izgradnje katoličke crkve u Štalu. Iskreno se nadamo da će se već jednom pokrenuti postupak oko izgradnje iste u Štalu jer nekad smo je imali a sada moramo da obilazimo gradove gdje postoji katolička crkva, gdje bi se mogli Hrvati pomoliti, a to je jako važno za očuvanje katoličke vjere. Kao ogrankak dobili smo i pohvale za člana kojeg smo poslali da bude član glasačke komisije, osobno od g. veleposlanika Njegova Ekscelencija g. Ivan Kujundžić za g. Krešimira Magdića koji je svojom skromnošću, inteligencijom i karakterom obavio svoj zadatak na visini. Svi su članovi posjetili prostorije u ZHM u Skoplju i bili sretni što su obavili svoju građansku dužnost.

■ **09. 12. 2007.** - U Sekirniku je otvorena nova katolička crkva i na svečanoj misi nazočili su i članovi

ogranka Štip. G. Ivanka Rehorović Janeva je darovala krasnu sliku na kojoj je bio nacrtan Isus, a biskup Kiro Stojanov ispred počasnih gostiju g. Fuare, g. Kujundžića, prestavnika makedonskog Sobranja i puno vjernika zahvalio se ogranku na našem posjetu i podigao je Isusa tako visoko da su nam svi posjetioci burnim pljeskom zahvalili na daru kojim smo darivali crkvi sv. Nikole u Sekirniku.

■ **27. 12. 2007.** - U prisustvu koordinatora g. Kašuba i g. Andrije Antolovića u prostorijama ogranka iz osobnih sredstava organizirana je Božićna večera. G. Magdić, g. Mateta, g. Dolores i gđa Janeva pripremili su božićnu večeru za 20 članova ogranka. I za nadolazeći Božić g. Paneva je preuzeila kumstvo.

■ **01. 01. 2008.** - Iako je bio veliki borac i vjernik izgubio je bitku sa životom naš član g. Uznik Đuro. Uvijek je bio tocan ko cager, redovan u plaćanju članarine nazočan na svim misama, ovoga puta smrt je bila brža od njega. Kao ogrankak smo organizirali sahranu koju je vodio don Mate koji je dao sve od sebe da po nevremenu dođe i održi posljedni govor nasem dragom Đuri. Vječni mu mir i pokoj duši.

ZHM OGRANAK OHRID-STRUGA BADNJA VEČER

Ogranak Zajednice Hrvata u Makedoniji Ohrid - Struga produžuje s predviđenim aktivnostima na djelu.

Povodom proslave Badnje večeri članovi ogranka Ohrid-Struga su se skupili dana **24. 12. 2007.** g. u restoranu "Tga za Jug" u Strugi da bi podijelili emocije slavlja i ovog puta uz komentare, dobru muziku i skromnu trpezu.

Koordinator ogranka ZHM za Ohrid - Strugu g. Naum Dunoski obratio se prisutnim članovima, dao smjernice za daljnji rad i poželio svima sretne božićne i novogodišnje blagdane.

Uz geslo ogranka "Kontaktirajmo da bi se što bolje upoznali" koordinator Naum Dunoski poručio je članovima ogranka da bi onda bio ispunjen jedan dio naše založbe ovog zajedničkog druženja.

Svim Hrvatima želimo sretne blagdane i neka im 2008. godina bude uspješnija s puno zdravlja i sreće.

ZHM ogrankak Ohrid-Struga

**Koordinator:
Naum Dunoski**

IV. SUSRETI KNJIŽEVNIKA U ROVINJU

Stihovi nostalgiјe u kojima zvono dolazi do zvuka, a zvuk do uspomena

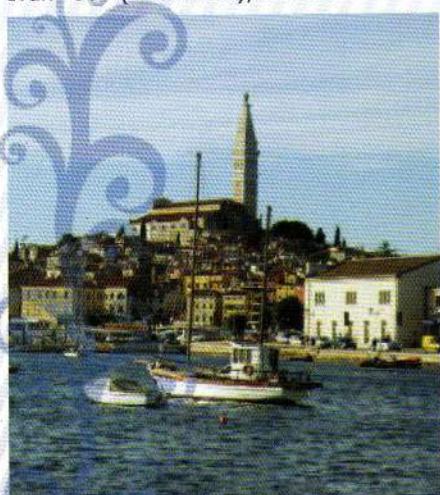
Sa željom učvršćivanja veza između domovinske i iseljene Hrvatske, odnosno između Hrvata u domovini i Hrvata izvan matičnoga etničkog prostora održani su 18., 19. i 20. listopada u Rovinju IV. susreti književnika hrvatskih manjina s književnicima u Republici Hrvatskoj, u organizaciji HKD-a "Franjo Glavinić" u suradnji s Hrvatskom maticom iseljenika. Svrha manifestacije je ukazati na činjenicu da su manjine postojani čuvari jezika, kulture i običaja naroda svoga podrijetla. Na Susretima su bili prisutni vrsni znalci o problemima manjina, poznata književna imena manjina iz susjednih zemalja, manjina u Hrvatskoj i drugi hrvatski književnici. Program je započeo otvaranjem izložbe knjiga o hrvatskim piscima izvan domovine u prostorijama Hrvatskoga kulturnog doma "Franjo Glavinić". Izložbu su otvorili Ana Bedrina, voditeljica pulske podružnice Hrvatske matice iseljenika, Mario Sošić, izvršni voditelj skupa te prof. dr. Branimir Crljenko, predsjednik HKD-a. Izložba knjiga predstavlja književnike koji pišu na hrvatskom i na jezicima domicilnih sredina. Nakon izložbe u Multimedijalnom je centru održano svečano otvaranje Susreta, gdje su se prisutnima obratili predstavnici Grada, Županije, Republike i pokrovitelja. Na svečanom otvaranju ulomke iz svojeg književnog stvaralaštva predstavili su: Antonija Baksa-Srnel (Slovenija), Nikola Benčić (Austrija), Jasminka Domaš (Hrvatska), Roberto Hajszan (Austrija), Pavlo Holovčuk (Hrvatska), Desanka Matijević (Crna Gora), Ljerka Totch Naumova (Makedonija), Nevenka Nekić (Hrvatska), Ivan Ott (Njemačka), Miroslav Sindik

(Crna Gora), Milica Milka Steković (Slovenija), Drago Šaravanja (Hrvatska) i Šimun Šito Čorić (Švicarska). 19. listopada 2007. u Rovinju osvanuo je sunčanim jutrom. Osjetio se miris mora dok su se sudionici upućivali na znanstveni skup s temama pod naslovima: "Književnost između dviju domovina", "Veze i prožimanje između domicilnih i matičnih kultura i jezika", "Europski standardi i hrvatska praksa u razmatranju kulturnih i jezičnih raznolikosti" i "Europske integracije i nacionalne manjine". U podnošenju stručnih i znanstvenih priopćenja nastupili su: prof. Đuro Vidmarović koji je govorio o tome da Europa Hrvatskoj nameće standarde zaštite manjina kakve sama niti ima, niti poštuje; Petar Hategan izlagao je o obnavljanju pokidanih veza hrvatske manjine u Rumunjskoj. Antonija Baksa-Srnel govorila je o književnostima dviju domovina, Hrvatskoj i Sloveniji. Iz Italije o hrvatskoj manjini govorila je Snježana Hefti. O potpisanim Sporazumu o međusobnoj zaštiti manjina između RH i RM kao i o aktivnostima ZHRM govorila je predsjednica ZHRM mr. sc. Snježana Trojačanec. Miroslav Sindik i Desanka Matijević govorili su o položaju hrvatske manjine u Crnoj Gori, a Ljerka Totch Naumova iznjela je svoje viđenje o tiskanoj zbirci pjesama Između dva Neba - članova književne sekcije ZHRM, kao čuvanju identiteta putem materinskog jezika i završila svoje priopćenje riječima: "Stihovi kao trenutak koji oslobođa grč, trenutak u kojem svijet treperi i nestaje, trenutak u kojem zvono dolazi do zvuka, a zvuk do uspomena." Jedan od zaključaka skupa bio je da se treba više poraditi na postizanju europskih standarda po pitanju

hrvatskih manjina u inozemstvu. Raspravu je izazvao prijedlog dr. Šimuna Šite Čorića da se osim autohtonih manjina treba okrenuti i književnom stvaralaštvu iseljene Hrvatske, odnosno okrenuti k umrežavanju Društva hrvatskih književnika izvan domovine. Znanstveni skup je nastavljen predstavljanjem književnog opusa akademika Nikole Benčića. O životu i djelu književnika, jezikoslovca i društvenog djelatnika govorila je dr. Sanja Vulić. 20. listopada 2007. osvanuo je tmurnim jutrom. To nije spriječilo sudionike Susreta da se upoznaju s Istrom. Najprije je slijedio posjet Puli, zatim Rakiju, rodnom mjestu čakavskog pjesnika Mije Mirkovića (poznat pod pjesničkim pseudonimom Mate Balota). Usljedio je posjet Memorijalnom muzeju u kojem su govoreni stihovi pjesnika. Riječ je o rekonstrukciji tradicionalnog prostora prenesen na priču o životu i radu Mije Mirkovića i slovi za stalni biografski postav. Ovaj veliki pjesnik rođio se 28. rujna 1898. g. u seoskoj obitelji. Školovao se u inozemstvu odabравši ekonomiju i društvene znanosti. Za svoga života napisao je veliki broj znanstvenih radova i pjesničkih knjiga. 1947. g. postaje akademikom. Sudionici Susreta posjetili su obiteljsku grobnicu i zapalili veliki crveni lampaš na grobu velikana Mate Balote. Oproštajnim objedom u Dugoj uvali uz blagoslov molitve, istarskih specijaliteta uz dobru kapljicu vina i pjesmu završilo je druženje, razmjena misli i poezije IV. susreta književnika uz materijalnu potporu Hrvatske matice iseljenika, Ministarstva kulture i grada Rovinja.

Mr. sc. Ljerka Totch

POVIJEST DUBROVNIKA

Dubrovnik je nastao oko 700. god. na najzapadnijem dijelu današnjeg grada na jednom kamenitom otočiću koji je na vanjskoj strani prema moru bio vrlo strm, dok je prema kopnu bio blago nagnut. Slaveni i Avari u svom pohodu iz Podunavlja prema jugu razaraju grad Epidaurum, današnji Cavtat, a romansko stanovništvo koje bježi, sklanja se na tom malom otočiću gdje osniva svoj novi grad.

Car Konstantin VII Porfirogenet (905. - 959.), u svom De Administrando imperio, opisuje sve narode carstva kao i narode koje graniče sa carstvom uključujući Južne Slavene, njihovu povijest kao i povijest gradova na tim područjima. Prema Porfirogenetu je najstariji naziv za Dubrovnik bio Lausion koji je nastao od grčke riječi Lau koja znači strm. S vremenom L se pretvorio u R i od toga je nastalo Rausion pa latinski Ragusium. Poznate su i varijante: Rausium, Racusium, Rausa, Ragusa, Racusa. U buli Pape Benedikta VIII. upućenoj 1022. god. dubrovačkom nadbiskupu nalazimo naziv Labusedi koji potječe iz latinske riječi labes - strm, slično grčkom izvoru. Od grčkog su dakle nastala imena Lausion i Rausion, a od latinskih Labusa i Labusedi.

Nakon što su Slaveni istjerali stanovnike Epidaura nastanili su se tamo kao i na kopno preko puta novog naselja na hridini, na zemlji obrasloj gustom hrastovom šumom. Kako se kod Slavena hrast zvao dub, od toga je najvjerojatnije i nastalo ime naselja Dubrovnik. S vremenom je romansko naselje na morskoj hridini uspostavilo dobre odnose sa slavenskim stanovništvom na kopnu i zasipavanjem morskog prostora između kopna i otočića dva su se naselja spojila. U daljnjem razvitu dva su se naroda asimilirala i spojila. Kako su Slaveni brojčano nadjačali Rimljane dva su naselja dobila zajedničko ime Dubrovnik.

Naziv Dubrovčani pojavljuje se prvi put u povelji bosanskog Kulina bana iz 1189. god., a ime Dubrovnik u povelji srpskog župana Stefana iz 1215. Ima i ranijih izvora sačuvanih u kasnijim prijepisima: Milecije u XI. st. kaže da se Ragusa slavenski naziva Dubrovnik po Dubravi jer je grad nastao u kraju koji je bio dubrava. To isto se spominje u Ljetopisu popa Dukljanina (polovica XII. st.) premda je izvor slavenske riječi drukčiji. (Vergatum koje na latinskom znači prut, šiba, dakle šibljak bi na slavenskom bila Dubrava). Vergatum se spominje u Dubrovačkom statutu iz 1272. god., ali se odnosi na današnji Brgat.

Pod duždom Enricom Dandalom polazi četvrti Križarski pohod iz Venecije 1204. god., koji osvaja sve važne luke i trgovačka mjesta

na svom putu od Jadranskog mora do Konstantinopola. Dubrovnik tako ostaje pod venecijanskim utjecajem od 1205. do 1358. god. Venecijanci nisu uspjeli u tom razdoblju ugroziti ekonomski, politički i kulturni razvitak Dubrovnika. Stvarna vlast nalazi se u rukama vlastele, koja je znala izbjegći politički i trgovinom sve utjecaje Venecije.

DUBROVAČKA KNJIŽEVNOST

Renesansni Dubrovnik, u XV. stoljeću, postaje jako središte kulturnog života i kolijevka hrvatske književnosti. Prvi ljubavni pjesnici – Š. Menčetić, Dž. Držić, A. Čubranović i M. Vetranić, pod utjecajem su talijanskih renesansnih književnika. No nitko do Marina Držića nije dao toliko sočnoga, pravog života kao on u svojim komično-realističnim komedijama Novela od Stanca, Dundo Maroje i Skup. Držić je bio najplodniji kazališni pisac XVI. stoljeća.

Citavo XVII. stoljeće obilježio je veliki pjesnik Ivan Gundulić. Proslavio se rodoljubnom poezijom. On je pjesnik slobode svoga grada. Najpoznatiji su mu epsko-lirske spjeve Suze sina razmetnoga, pastirska igra Dubravka, veliki ep u 20 pjevanja Osman, kojemu su 2 pjevanja izgubljena, a dopisao ih je u XIX. stoljeću Ivan Mažuranić.

Poslije Gundulića značajniji su pisci bili latiništi J. Palmotić i I. Đurđević. Njih zaokuplja ljubav za narodom prošlošću i želja da Dubrovnik približe Zapadu pa zato pišu latinskim jezikom.

XVIII. stoljeće je doba isusovačkih gimnazija, racionalizma i prosvijećenosti. To doba daje Ruđera Boškovića, znamenitog fizičara, astronoma i filozofa, koji je živio i razvio se u Rimu, a srcem ostao u Dubrovniku.

Najjača književna ličnost u Dubrovniku u prvoj polovini XX. stoljeća je modernist Ivo Vojnović. On je u svojoj snažnoj Dubrovačkoj trilogiji naslikao posljednje dane starog Dubrovnika, smjenu generacija i ulazak grada u novi život.

KULTURNO – POVIJESNI SPOMENICI

Dubrovnik je u svojoj povijesti uspio stvoriti nešto specifično, svoje. Uspio je da na prostorno maloj površini, stvori grad posebne ljepote, jednostavan i odmijeren. Dubrovnik je grad-spomenik.

Najveću svoju jedinstvenost, a ujedno i monumentalnost, daje svojim zidinama i kulama, koje opasuju i brane Dubrovnik. Zidine su građene, pojačavane i dograđivane od XII. do sredine XVII. stoljeća. Dužina po obilaznom hodniku iznosi 1940 m. Debljina zidina prema kopnu iznosi 4 do 6 m, a prema moru 1,5 do 3 m. Visina gradskih zidina iznosi i do 25 m. Od mnogobrojnih kula, najmonumentalnija je ogromna, okrugla kula Minčeta, djelo Jurja Dalmatinca iz druge polovice XV. stoljeća, koja je postala simbolom Dubrovnika. Za bolju obranu grada sagrađene su i dvije samostalne tvrđave: sa zapadne strane Lovrijenac, a s istočne strane Revelin. Zidine omeđuju i staru gradsku luku, koja je za grad imala primarnu važnost. Grad ima četvora gradska vrata. Gradske zidine predstavljaju izvanrednu vrijednost, jer su po svojoj izvornosti jedinstvene u svijetu.

Srce starog Dubrovnika bilo je smješteno u istočnom dijelu grada. Podulji trg uokviruju monumentalne zgrade, najljepši primjeri dubrovačke arhitekture. Istoču se Knežev dvor, palača Sponza, Orlandov stup, crkva sv. Vlaha, stolna crkva s riznicom, dominikanski samostan i crkva, i dr.

Glavna gradска ulica – Placa (Stradun), jedinstvena je dvorana pod vedrim nebom i nema svog uzora nigdje u svijetu. Fino koncipirana renesansna prostorna rješenja dokaz su profinjenosti dubrovačkog duha za sve što je lijepo, skladno, ali i jednostavno, bez suvišnog nadmetanja dekorativnog.

U Dubrovniku se nalazi još čitav niz predivnih građevina, povijesnih spomenika, muzeja i galerija.

Nevenka Kostovska

JESTE LI ZNALI...

zanimljivosti o hrvatskoj

... da Istra ima svoj kosi toranj? To je zvonik u Završju visok 22 metra i nagnut je 40 centimetara.

... da je Opatijska rivijera, uz Azurnu obalu, bila glavno odredište habsburške elite, te da još dan danas nosi titulu Jadranske Nice.

... da je karneval u Rijeci među tri najatraktivnija karnevala u Europi.

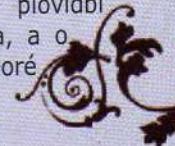
... da je na žbuku svjetionika Veli Rat na Dugom otoku utrošeno 100 000 žumanjaka od jaja.

... da se kao službeni početak naturizma na Rabu uzima godina 1936. kada je na otoku boravio engleski kralj Edvard VIII., kojem su rapske vlasti dopustile da se sa suprugom okupa gol u uvali Kandarola.

... da je Sveti Marin, klesar porijeklom s otoka Raba, odselivši se na Apeninski poluotok, osnovao 301. godine Republiku San Marino.

... odakle potječe Maraschino? Autentični liker zadarskog kraja, čija je izvorna receptura zapisana na početku 16. stoljeća zadarskom dominikanskom samostanu. Prvi pripravak likera pod nazivom "Rosolij" (od riječi "Ros solis" - "sunčana rosa"), su pripravili ljekarnici samostana, koji je kasnije nazvan MARASCHINO, budući da se dobiva iz esencije plodova dalmatinske višnje maraske i lišća njezinih mladih grančica.

U narodu zadarskoga kraja postoji vjerovanje da je Maraschino simbol gospodarske mudrosti, višestoljetnog iskustva, te marljivosti i ljubavi dalmatinskog težaka prema njegovom kršu. Pili su ga svjetski ljubavnici poput Casanove, svjetski vojskovođe poput Napoleona, svjetski filmski i književni klasičari poput Hitchcocka; pili su ga i na prvoj i posljednjoj plovidbi legendarnog Titanica, a o njemu je pisao i Honoré de Balzac.

MURPHYJEVI ZAKONI O ŽIVOTU

S današnjim danom sve je dostiglo svoj vrh, a umjetnost je sebe da izdigneš, najviše.

Svoje namjere ostavi u neizvjesnosti.

Znanje i hrabrost;
Na njima se grade veličine.

Sreća i slava.
Koliko je sreća nepostojana,
toliko je slava trajna;
Sreća za vrijeme života,
slava poslije njega.

Ne očekuj više,
nego ti je potrebno

Za sreću ima pravilo,
budući da za pametnog
nije sve slučajnost.

Ne budi u ničemu prosječan.
Posebno ne po ukusu.

Više uživaj u intezivnom
nego u ekstanzivnom.
Savršenost se ne sastoji
od količine, nego od toga
kakva je.

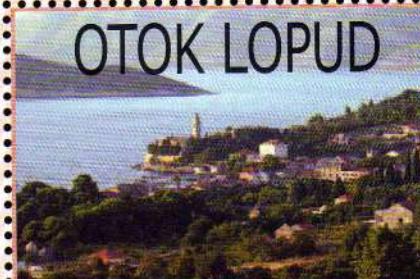
CROATIA AIRLINES

CEDEVITA
Gastro Grupa
Vaš najpouzdaniji partner!

HOTEL MRAMOR
PANTER MIS

OTOK LOPUD

Lopud se nalazi 7,5 NM od Dubrovnika, udaljen približno sat vremena redovnom brodskom linijom ili oko pola sata gliserom. Tijekom dana postoji oko 12 brodskih linija, tvrtke Jadrolinija ili privatne tvrtke Nova International. Broj dnevnih linija poveća se tijekom ljetne sezone.

Polasci su iz Gruške luke, a brodovi se prvo zaustavljaju na Koločepu (još jedan Elafitski otok) te potom na Lopudu.

Otok Lopud, s istoimenim mjestom, nalazi se sjeverozapadno od Unescovog grada Dubrovnika. Drugi po veličini od Elafitskih otoka, Lopud je smješten između Koločepa i Šipana, zbog čega se tijekom povijesti često nazivao Insula Media (lat. Srednji otok). Također i najrazvijeniji Elafit zauzima površinu od 4.63km, a na njemu živi oko 110 stanovnika.

Dva brda spojena su dolomitskom udolinom i omeđena Lopudskim zaljevom s jedne te uvalom Šunj s druge strane. Najviši vrh je Polaćica, visoka 216m, a sjeveroistočni dio otoka je zbog velike strmosti posve nepristupačan. Lopudska obala dugačka je 11.5km, a 1.2km obale čine pješčane plaže.

Na južnoj strani otoka nalazi se popularna pješčana plaža Šunj. Približno jedan kilometar udaljenosti od mjesta Lopud, šetnja do Šunja vodi kroz samo srce otoka, pokraj groblja zanimljivog zbog povijesnih znamenitosti. Na obroncima ponad plaže Šunj nalazi se i crkvica Gospe od Šunja u kojoj se nalazi vrijedna zbirka umjetnina. Otočić Sv. Mihajla nalazi se na sjeverozapadnoj strani otoka.

Uredništvo:

"Hrvatska riječ" Skopje Nevenka Kostovska, ul. Nikola Parapunov bb, Snježana Trojačanec, zgrada 8, Skopje.

Tel/Fax: +389 30 79 533

Poštanski pretinac 832

Izdavač: ZHM - Skopje

Za izdavača:

Snježana Trojačanec

Glavni urednik:

Nevenka Kostovska

Lektor:

Ana Bukvić

Redakcija:

„Hrvatska riječ“ Nevenka Kostovska, ul. Nikola Parapunov bb, Snježana Trojačanec,

zgrada 8, Skopje. Ljerka Totč, Ivan Šišak,

Anton Kuljevan, Marija Damjanovska, Hrvoje

Marušić, Goran Adamovski

Fotografija:

Vlaho Brandolica

Tisk:

Cetis Print - Skopje

Grafički dizajn i

priprema:

Ana Andreeva